

Mindentudó

ISKOLAÚJSÁG

szerkeszti a csíkpálfalvi Márton Ferenc Iskola III. osztályos tanulócsoportja

2014 ŐSZ

TARTALOM

- Naptár
- Híres-neves
- Iskolai beszámoló
- Állatvilág, tudomány
- Mesék
- Szórakozás
- Közmondások
- Viccek

Bemutkozik a szerkesztőség:

A. Brigita, B. Zsolti, B. Anita, B. Barbara,
B. Edvárd, B. István, F. Kincső, F.-N. Barbara,
G. Sándor, K. Balázs, L. Cecília, L. Szende, Ny.
Blanka, P. Ágnes, Sz. Anett, T. Tamás

Őszi hónapjaink szülinaposai:

Benő Anita
Benő Barbara

Isten éltesse őket sokáig!

- írta László Szende és Szabó Anett -

Híres- neves emberek, avagy akik minket érdekelnek:

Rubik Ernő Nemzet Művész címmel kitüntetett, Kossuth-díjas magyar szobrász, építész, belsőépítész, játéktervező, feltaláló, egyetemi tanár.

1944 július 13.-án született Budapesten. Apja, az idősebb Rubik Ernő gépészmérnök, repülőgéptervező, míg édesanyja költő volt.

Neve igazán híressé akkor vált, amikor elkészítette a napjainkban is ismeretes rubikkockát. Ez a több színből álló csavarható, forgatható kocka minden embernek jó agytorna, gondolkodást fejlesztő játék.

-írta Gál Sándor és Todor Tamás-

Naptár:

- **Miért kedvelt névünnep a Mária? (Szeptember 12.-Mária napja)**

Jézus anyja is Mária volt. Tiszteletére az emberek országszerte templomokat, oltárokat és szobrokat emeltek, s hozzá fohászkodtak a bajban, az ő oltalmát kérték nagy veszedelmek idején. Egyes vidékeken a búcsú napja, amikor is a rokonokat bőséges étellel, itallal vendégelik meg. A név gyakorisága miatt kedvelt névünnep.

- **Mikortól maradnak a méhek a kaptárban?(Szeptember 21.-Máté napja)**

Vetésre nem alkalmas nap, mert úgy vélték, hogy polyvás lesz a gabona, ha ekkor kerül a földbe. Megfigyelések alapján e naptól a méhek nem repülnek ki többé, hanem a kaptárban maradnak. A Máté-napi szép, tiszta időből jó bortermésre következtek.

- **Mikortól lehet elsajátítani a „bosszorkánytudományt”?(Szeptember 28.-Gellért napja)**

Hiedelem szerint ezen az éjszakán a keresztúton tárgyalni lehet az ördöggel. Az ember védve van, ha maga köré krétával kört húz.

- **Mit neveznek Teréz-szedésnek Egerben? (Október 15.-Teréz napja)**

Magyarországon, Eger városában a szüret kezdetének napja, el is nevezték Teréz-szedésnek. Másfelé is szüretkezdő nap. A magyarlakta területek némely részén dologtíltó nap volt az asszonyok számára, nem moshattak, nem süthettek kenyeret.

- **Miről híres Vendel?(Október 20.-Vendel napja)**

„Vendel viszi az állatokat”- mondták a jószágtartó gazdák. Ez azt jelentette, hogy könnyen állatvész üthet ki és elhullhatnak az állatok. Ezért a gazdák

ezen a napon nem fogták be és nem dolgoztatták őket, régen még vásárra sem hajtották a jószágokat ekkor. Szent Vendel a jószágtartók és pásztorok védőszentje lett.

- **Miért kell betakarítani a káposztát Orsolya-napkor?(Október 21.-Orsolya napja)**

Orsolya napja megjeleníti a téli időjárást, tartották a régiek, vagyis, amilyen az idő ezen a napon, olyan lesz a tél is. Az asszonyok úgy vélték, hogy éppen ideje Orsolya napján leszedni a káposztát, mert ki tudja milyen időjárás következik. Néhol ez a nap volt a szüret megkezdésének ideje.

- **Miért van munkatiltalom halottak napján?(November 2.-Halottak napja)**

Sok vidéken e napon megvendégelték a szegényeket, néhol liszttel, gabonával ajándékozták meg őket, sőt még a sírokra is helyeztek élelmet. Halottak napján nem mostak az asszonyok, mert a hiedelem szerint akkor a holtak vízbe kerülnének. Egyes vidékeken nem végeztek földmunkát, a lovakat sem fogták be, hogy ne háborgassák a holtakat.

- **Mi köze a libának Márton napjához?(November 11.-Márton napja)**

Országszerte úgy tartották, hogy ha ezen a napon bőséges lakomákat rendeznek, akkor egész évben nem lesz gond az enivalóval. A néphit szerint annál több erő és egészség költözik az emberbe, minél többet eszik és iszik. A nap jellegzetes étele a tömött liba húsa. A liba elfogyasztása után az új bort is megkóstolták.

- **Mi az összefüggés a pünkösdirózsza és az Erzsébet-nap között?(November 19.)**

A női szentek közül az egyik legtiszteltebb Árpád-házi Szent Erzsébet volt. Története úgy szól, hogy kötényében alamizsnát vitt a szegényeknek, s mikor apja emiatt

- írta **Benő Anita** -

kérdőre vonta őt, az alamizsna rózsává változott. Mindenütt úgy tartják, hogy „Erzsébet havat szokott adni”, s ha ekkor esik, lágy tél lesz, nem kell kemény zimankóra számítani. A gazdák azt mondják, hogy az enapi időjárás a decemberi, karácsonyi időt mutatja meg.

Iskolai beszámoló

Az iskolacsengő szeptember 15.-én becsengetett, megkezdődött az új tanév. III. osztályosok lettünk. A „nagyok” még nagyobbak. Elkezdődött a tanulás, a munka egy hosszú pihenés és szép emlékek után.

Így telnek a sulis napjaink: Minden reggel 7óra 20 perckor visz az iskolabusz az iskolába, ahol 8 órakor elkezdődnek az órák. 8 óra 50 perckor kincsengetnek és a diákok az udvarra mennek. 10 perc alatt az V-VIII osztályos fiúk fociznak vagy kosárlabdáznak. A III. osztályos fiúk autóznak. A nagyobb lányok sétálnak vagy beszélgetnek, a III. osztályos lányok pedig játszanak. Így telik óra, óra után. Amikor az utolsó óráról kicsengetnek, felülünk az autóbuszra, ami először a delneieket, majd a csomortániakat viszi haza.

Októberben kirándulni mentünk Somlyópatakára. Kirándulásunk célja: megfigyelni az őszi természet szépségeit, az erdő, a mező sokszínűségét.

Az osztálykiránduláson sok jó dolog történt. Az iskolabusszal András bácsi reggel 9 órakor vitt fel az erdőre. Itt, miután megbarátkoztunk az udvarral, lepakoltuk a házba a csomagjainkat és játszani kezdtünk. Teát ittunk és aki éhes volt evett egy keveset. Később a lányok krumplit hámozhattak és össze is vágták azt. Néhány gyerek levelet gereblyélt. Amíg a tokány főtt, a tanítónéni levelekből rózsát készített. A gyerekek sokat játszottak. Ebédeltünk, desszert is volt, kürtőskalácsot ettünk. Evés után kimentünk játszani. Levelekben ugráltunk és egymást is megdobáltuk vele. A fiúk azt látták, hogy medve futott ki a dombon. A tanítónéni megnézte, hogy tényleg van ott medve? Közben nem volt semmi ott. Amikor az autóbusz megérkezett, felültünk. Előre a csomortániak, aztán a pálfalviak, végül a delneiek értek haza.

Nagyon jó volt ez a kirándulás.

- írta **Fülöp- Nagy Barbara** -

Állatvilág

A lovakat igavonásra használják. Azon kívül van ugratás, díjlovaglás és fogathajtás. A lipicai hazánkba is elterjedt fogadhajtós ló. A bokszban a ló szabadon mozoghat és télen kellően felfűti magának. Hidegben, lovaglás után vagy szállításkor célszerű lótakarót használni. Napközben inkább a karámban legyenek a lovak, mint az istállóban. A napi ápolás nem csak kapcsolatteremtés a lóval, hanem jó alkalom annak átvizsgálására is. Az egészséges, jó kondícióban lévő lovak rendszeresen játszanak és mindig élénkek.

- lipicai ló -

-írta Ladó Cecília –

Tudomány- Érdekességek

Tudtad-e, hogy:

- a fény másodpercenként 300 000 km-t tesz meg. Mivel a Nap-Föld távolsága körülbelül 150 millió km, a fény nyolc és fél perc alatt éri el bolygónkat.
- a Nap mozgása napkeltétől napnyugtáig csak látszólagos. A Föld mozog a saját tengelye és a Nap körül.
- 1969-ben lépet először ember a Holdra az Apollo 11-es űrhajóval.
- egy nőstény medve élete során tíz alkalommal is ellhet. Ez átlag két boccsal számolva húsz utód, így az állományok csak nagyon lassan növekednek. Jelen helyzetünk nem ezt bizonyítja.
- a zsiráfnek pont annyi nyakcsigolyája van, mint az embernek, csak nagyobbak.
 - írta **Kánya Balázs** –

Mesék

A boszorkány és a tündér testvérei

Az erdő mélyén volt egy szalmatető ház. Abban a házban lakott a boszorkány. A boszorkány elment a testvéréhez a kristálpalotába. Ott lakott a két tündértestvér és az egyik boszorkány. Négyen meg akarták tanulni a békává változtató varázsigét. Amikor megtanulták, az egyik boszorkánynak elszabadult az ereje és az egyik tündért átváltoztatta békává. Bosszúból a tündértestvér békává változtatott mindenkit.

Ha valamelyikük nem változott volna békává, akkor lett volna aki visszaváltoztassa őket, de így életük végéig békák maradtak. Itt a vége, fuss el véle!

- írta **Balla Zsolt** –

Mióta haragszik a kutya a macskára?

Történt egyszer, hogy a kutya barátságot kötött a macskával. A kutya egy nap megbetegedett és segítséget kért a macskától. A macska képmutatóan nemet mondott.. Amikor a kutya meggyógyult, a macska lett beteg. Ő is segítséget kért a barátjától, de a kutya sem segített neki. Így tanulta meg a macska, hogy jó segíteni egymásnak.

Te se tégy olyant, ami neked sem esne jól!

- írta **Benő Anita** -

Recept

Sós rúd: 50 dkg liszt, 1 margarin vagy 22 dkg zsír, 1 kicsi doboz tejföl, 1 evőkanál köménymag, 15 dkg sajt reszelve, a kávéskanál szalakalé, 1 kávéskanál só, 1 tojás. Összegyúrjuk. A tetejét megkenjük tojással. Kivágjuk és megsütjük.

Jó étvágyat!

- írta **Balla Zsolt** -

Közmondások

- **Aki szétszórta a mákot, kaparja is össze.** (Aki a bajt okozta, az tegye jóvá.)
- **Akinek nem inge, ne vegye magára!** (Ha a bírálat nem vonatkozik rád, akkor ne sértődj meg.)
- **Szép szó pénzbe nem kerül.**
- **Magadéval beérd, máséra ne szorulj!** (Úgy oszd be, amid van, hogy ne kelljen kölesönkérned!)
- **Lassan járj, tovább érsz!** (Ne siesd el tetteidet!)
- **Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!** (Ne halogasd a teendőidet!)

Viccek

Hamisítvány

Az elegáns boltba beállít egy felháborodott nő:

- Két napja vettem itt ezt a szobrocskát mint valódi elefántcsontot, és kiderült, hogy hamisítvány!

Az eladó álmélkodva összecsapja a kezét:

- Ki gondolta volna, hogy már az elefántoknak is műfoguk van?!

Cipőkrém

Egy férfi érdeklődik a vegyesboltban:

- Cipőkrém van?
- Hogyne, kérem. Milyen cipőre?
- Negyvenkettesre...

Jó üzlet

Hosszú idő után találkozik két barát.

- Hogy megy a sorod? Miből élsz?
- Köszönöm, elég jól. Két postagalambot árulok.
- Ezt hogy csinálod?
- Úgy, hogy amelyiket reggel eladom, az estére hazarepül...

Na végre!

- Végre egy kényelmes cipő!- kiált fel a cipőboltban egy vásárló hosszas próbálgatás után.
- Elnézést, uram, de a cipősdoboz van a lábán...

Szardínia

Egy férfi lép be a vegyesboltba:

- Kérek egy doboz szardíniát!
- Milyen legyen, spanyol, lengyel, francia, olasz?- kérdi udvariasan a boltos.
- Mindegy. Nem beszélgetni akarok, hanem vacsorázni.

Feladatok

Szórejtvény

A számoknak megfelelően írd le a betűket! Ha figyelmesen dolgozol, értelmes szavakat kapsz.

1 2 3 4 5 6 7

A D E G H I V

5 6 2 3 4

2 3

7 1 2

5 6 7

5 6 2

6 4 1

1 2

5 1 2

6 2 3

7 6 4

6 2 3 1 2

5 6 4

Eszperente rejtvények:

mellette melegedsz telente: kályha

kellemetlen kevert szer, melyet beteg vesz be:

engedelmes egyed:

rejtelmes jelek, melyeket meg kell fejtene:

szerkezet, mely reggel csengetve felkelt:

mennycseppek ellen felemelt nyeles, feszes lepellel fedett

szerkezet:

tehenek gyereke:

emeletre ezen egyenesen mehatsz fel:

Jó munkát!

HASZNOS IDŐTÖLTÉST MINDENKINEK!

